

лице, а въ Енидже-Вардаръ се гради църква“ (Southern Bulgaria lies, as we have already indicated, between the Rhodope and the frontiers of ancient Greece. Such schools as we there visited were smaller and poorer than elsewhere, but we did not see those of Istib and other towns lying on the more northerly route between Salonica and Skopia. Those on the line of our journey we will notice as we proceed. Throughout the places we have hitherto mentioned, the Greek Bishop contents himself with ignoring the Bulgarian school... In Vodena and Yenidjé a Greek school is found... One result of this anti-national policy is, that the Bulgarians, elsewhere so eager to learn, are in these districts listless and dull... Some of them calculate on using Latin aid to get rid of the Patriarch, and then finding means to get rid of the Pope... In Monastir the Unionists had a school, and at Jenidjé they were building a church. — Idem, ibidem, p. 37).

Ето още нѣкои кжси бѣлѣжки, които бѣгло, но положително говорятъ за българско население въ Македония. За Енидже-Вардаръ се казва: „Тамъ има 6,000 кжщи, едната половина турски, другата половина български“ (Yenidjé numbered about 6,000 houses, half Bulgarian, half Turks. — Idem, ibid., 61). Като се говори за цинцаритѣ въ Битоля, авторкитѣ прибавятъ: „Ловкиятъ, грубъ и раболѣпенъ характеръ на цинцаритѣ, които живѣятъ въ Турция, имъ отнема уважението и симпатията, каквито биха внушили тѣхното трудолюбие и сръчността имъ; докато пъкъ честността и добродушието на угнетенитѣ българи извиква неволно съчувствие дори и тамъ, дѣто по умствено развитие тѣ стоятъ твърдѣ низко, както напр. тукъ. Госпожата на британския консулъ, подбудена отъ съжаление и искреностъ къмъ благодарѣния, бѣ станала приятелка на тия бѣдни хора. Когато бѣхме въ Битоля, тя се сговаряше съ една учителка, за да отвори българско дѣвическо училище. Прѣзъ врѣме на нашето пжтуване, единственото българско училище въ Битоля принадлежеше на българитѣ униати и се намираше подъ вѣдомството на британския свещеникъ, подпомаганъ отъ мѣстенъ учител.“ (The sly, grinding, and servile character of the Tzintzars in Turkey detracts from the respect one would otherwise feel for their industry and shrewdness; while the kindness and honesty of the oppressed Bulgarian conciliates sympathy, even when, as here,